

JAARVERSLAG 2021 BOND VAN VOLKSTUINDERS

1. Inleiding

Wel vaker wordt een jaarverslag begonnen met de woorden dat het een bewogen en intensief jaar was waarin veel is gebeurd. Maar niet vaak in de geschiedenis van de Bond van Volkstuinders zijn deze woorden zo waar geweest als in het jaar 2021.

2021 begon met een ingelaste extra bondsvergadering (de algemene ledenvergadering van de bond) waarin zeven tuinders zich committeerden aan het vormen van een geheel nieuw bestuur om zo, in gezamenlijkheid met de afdelingsbesturen van de tuinparken, de schouders te zetten onder de vele uitdagingen die er lagen.

Een belangrijke uitdaging lag bij het overtuigen van de gemeente Amsterdam om de gemeentelijke Strategie Volkstuinen van tafel te halen en open te staan voor andere, betere alternatieven. We zijn blij dat de gemeente hier gehoor aan heeft gegeven en dat ze nieuwe andersoortige ideeën vanuit tuinders en tuinparken hebben omarmd.

Een minstens even belangrijke uitdaging is het voortdurende geklop op de deuren van volkstuinen en andere groengebieden: de dreiging van opheffing, de dreiging van doorkruising met fietspaden, de dreiging van plaatsing van hoge windturbines pal naast de volkstuin, de dreiging van steeds maar weer een nieuw plan met steeds weer nieuwe lijntjes door de volkstuin heen.

Naast alle gemeentelijke plannen en bedreigingen werd het volkstuinleven in 2021, net zoals het jaar daarvoor, grotendeels bepaald door corona. Dit was vooral te merken op de tuinparken zelf waar zaken als onderhoud, inschrijvingen en verkoop van tuinen moesten doorgaan maar allemaal anders moesten worden ingericht. De kantines waren, op een hier en daar een korte periode na, allemaal gesloten, de winkels konden met de nodige aanpassingen meestal wel doordraaien. Veel ledenvergaderingen van tuinparken alsmede de Bondsvergaderingen zijn digitaal gehouden. Als tuinders realiseren we ons echter, nog meer dan daarvoor, dat de ruimte en rust van een tuin, de actie en beweging van tuinieren en het vanzelfsprekende sociale contact in de buitenlucht met mede-tuinders precies is wat een mens nodig heeft in tijden van lockdowns en quarantaine. Ook zagen we dat door de corona maatregelen het aantal wandelaars en andere bezoekers van de tuinparken flink is toegenomen. Dit past ook in andere maatregelen van de parken om bezoekers meer en meer van onze mooie parken te laten genieten.

Het jaar 2021 heeft al met al laten zien dat er veel betrokkenheid, talent en actiebereidheid bij de tuinders en afdelingsbesturen van volkstuinparken zit om te zorgen dat al het goede van onze volkstuinen bestand is tegen uitdagingen van buitenaf. Dat is wel kwetsbaar: te vaak leunt die grote betrokkenheid op te weinig schouders. Voor 2022 en de jaren daarna zien we dus een nog veel grotere uitdaging, een uitdaging voor de eigen vereniging, van binnenuit en dat is om iedere tuinder ervan te doordringen dat de Bond van Volkstuinders en de aangesloten tuinparken alleen goed kunnen functioneren wanneer ook iedere tuinder zijn of haar schouders eronder zet en zorgt dat we die andere uitdagingen van buitenaf in gezamenlijkheid aankunnen.

2. Onderhandelingen nieuwe huurcontracten gemeente Amsterdam

De gemeente Amsterdam is eigenaar en verhuurder van de grond van 27 van de 29 bij de Bond aangesloten tuinparken. In het verleden had ieder tuinpark een eigen contract, vaak nog met de stadsdelen of het gemeentelijk grondbedrijf. Deze contracten waren allemaal verschillend, bij ieder tuinpark lag b.v. de onderhoudsverplichting van het park weer net ietsje anders, een aantal parken ontvingen een onderhoudsbijdrage, andere weer niet. Wat ieder contract gemeen heeft, was dat deze inmiddels allemaal verliepen en steeds met een jaar werden verlengd. En dat vaak al jaren ondanks aandringen vanuit tuinparken en Bond voor nieuwe contracten.

Eind 2020 zijn daar eindelijk stappen ingezet met de presentatie van 'Volkstuinenstrategie 2021'. Over de inhoud van dit plan brak een ware revolutie uit: de prijs van de grondhuur zou 500 procent stijgen binnen 2 jaar en de parken zouden voor minstens 20 procent 24/7 openbaar moeten worden. Bij dit laatste idee zouden de tuinders-tuinen dan gescheiden worden van bijvoorbeeld de wandelpaden met af te sluiten hekken. De opgestelde petitie hiertegen werd bijna 30.000 keer ondertekend, er werd tot diep in de nacht ingesproken bij de gemeenteraad door honderden verontruste tuinders, er werd zowel in de lokale als de landelijke pers flink wat aandacht aan besteed en de tuinders kwamen zelf met een beter alternatief. Gelukkig heeft de gemeente geluisterd naar alle terechte bezwaren en het plan van de gemeente ging daarmee ook van tafel.

Vanaf begin 2021 is vervolgens zeer intensief met de gemeente overlegd, samen met de niet bij de Bond aangesloten tuinparken. Dit resulteerde in de 'Gezamenlijke uitgangspunten verdere ontwikkeling volkstuinparken in de gemeente Amsterdam – overeenstemming 6 mei 2021'. De leden van onze vereniging hebben na een uitvoerige raadpleging, middels de bondsafgevaardigden van hun tuinpark, ingestemd met deze uitgangspunten op de Bondsvergadering in juni 2021.

Op 26 november 2021 hebben wethouder Van Doorninck en vertegenwoordigers van de Bond en van de onafhankelijke tuinparken het desbetreffend convenant getekend. Ook de gemeenteraad ging akkoord in december 2021.

In de Gezamenlijke uitgangspunten is afgesproken dat er nieuwe huurcontracten komen met een looptijd van 10 jaar plus een verlenging van 10 jaar (dus niet steeds een jaar wanneer het contract afloopt), de 500 procent huurverhoging is van tafel - in plaats daarvan zullen de grondhuren van de individuele tuinen over een periode van 5 jaar verdubbelen en die verdubbeling wordt bovendien in een beheerfonds voor de tuinparken gestort. De gemeente stelt ook voorwaarden. Er moet op de parken 'Meer gebeuren voor meer Amsterdammers'. Daarbij is het niet 'one size fits all'. Het is aan het tuinpark zelf om met ideeën en een Plan van Aanpak te komen die het beste passen bij het tuinpark en eventuele samenwerkingspartners in de buurt zoals buurthuizen, zorginstellingen. Op het moment van schrijven zijn er een aantal projectgroepen bezig om de Gezamenlijke Uitgangspunten verder uit te werken. De Bond is zowel in de projectgroepen als in de overkoepelende stuurgroep goed vertegenwoordigd.

Veel tuinparken wachten niet op de uitkomst van deze projectgroepen en zorgen voor het verder ontwikkelen van de openstelling en het toegankelijk maken tuinpark en activiteiten voor alle Amsterdammers.

3. Omgevingsvisie 2050

Begin 2021 presenteerde de gemeente Amsterdam de Omgevingsvisie 2050. De Bond van Volkstuinders heeft, net zoals veel tuinparken en individuele tuinders, een zienswijze ingediend op dit lange termijnplan en daarbij geprobeerd het beeld over volkstuinparken bij te stellen. In plaats van hier en daar restgroen zijn tuinparken immers krachtige motoren van biodiversiteit binnen de stad en ware oases voor wandelaars. Ook heeft de zienswijze geprobeerd een lans te breken voor het

inplannen van tuinen bij het maken van nieuwe ruimtelijke ordeningsplannen, net zoals bijvoorbeeld ook nieuwe sportvelden worden ingepland wanneer ergens een nieuwe woonwijk verschijnt. Dit is helaas niet door de gemeente overgenomen.

4. Havenstad

Havenstad is het plan van de gemeente Amsterdam om ten noorden van het Westerpark en de tuinparken Nut en Genoegen, Sloterdijkermeer en Zonnehoek 40.000 tot 70.000 woningen te realiseren. In dit plan, gepresenteerd in het vroege voorjaar van 2021, zijn onvoldoende groene gebieden voor zoveel nieuwe bewoners ingetekend. Dit zal de druk op het Westerpark en de tuinparken alleen nog maar vergroten. Verder is er de dreiging dat door de tuinparken Nut en Genoegen en Sloterdijkermeer (Tuinen van Westerpark) een OV-baan en een fietspad worden getrokken. Dit zou verlies van tuinen betekenen én een ontoelaatbare doorsnijding van het groen. De tuinparken in kwestie hebben het voortouw genomen om dit op alle mogelijke manieren aan te kaarten, er zijn alternatieven voor de OV-baan gepresenteerd en er is een fietstocht in het gebied georganiseerd voor gemeenteraadsleden.

5. De Nieuwe Kern

De Nieuwe Kern is het gebied in het meest noordelijke puntje van de gemeente Ouder-Amstel, ingeklemd tussen Amsterdam en Amsterdam Zuidoost. Daarin liggen drie bij de Bond aangesloten volkstuinparken te weten Dijkzicht, Ons Lustoord en Nieuwe Vredelust. Nieuw Vredelust en een deel van Ons Lustoord worden al geruime tijd bedreigd met opheffing. De tuinparken en de Bond maken zich hard voor de voortzetting en bestaanszekerheid van deze tuinparken. Dit is een langdurig en soms afmattend proces. De Bond ondersteunt in de onderhandelingen met de gemeente en met de verhuurder (i.c. de gemeente Amsterdam die de grond in eigendom heeft). Ongeschonden voortzetting van de tuinparken is en blijft de inzet. Mocht dit geen resultaat hebben dan ijveren we voor herplaatsing in de buurt van de huidige tuinen, een passende schadevergoeding en verhuisvergoeding voor de tuinders.

6. Windturbines

De tuinparken in Amsterdam Noord aan de rand van Waterland en tuinpark De Molenaar in Landsmeer zagen zich geconfronteerd met het plan van de gemeente Amsterdam om 17 megawindturbines van 200 meter hoog te plaatsen dicht bij de A10. Een deel daarvan lijkt, aldus sommige studies, gepland op slechts 150 meter afstand van de tuinparken. Deze afstand is onaanvaardbaar dichtbij: het levert geluidsoverlast en slagschaduw op, ze bewegen permanent en er is, ook van grotere afstand, sprake van grove landschapsvervuiling.

7. Leden, inschrijvingen en uitschrijvingen, wachtlijsten

In 2021 hebben zich 1930 nieuwe aspirant-leden ingeschreven en 1066 aspirant-leden uitgeschreven (vergelijk 2020 2926 respectievelijk 758 / 2019 1826 respectievelijk 536). Vanwege corona is de doorstroming van tuinen lager dan in andere jaren. Tuinders hebben in de jaren 2020 en 2021, zo lijkt het, het moment van opzeggen van het lidmaatschap uitgesteld. In 2021 zijn 271 tuinen opgezegd en van tuinder gewisseld (vergelijk 2020 319, 2019 356). NB. dit betreft ook tuinders die opgeschoven naar een andere tuin. Er zijn dus iets minder tuinen vrijgekomen voor nieuwe tuinders.

De bondsvergadering heeft in 2021 het besluit genomen om een woonplaatsbeginsel in te voeren. Wanneer mensen zich nu inschrijven bij de Bond, kunnen ze alleen een tuin krijgen wanneer ze, op het moment van toewijzing, wonen in één van de vier gemeenten waar de tuinparken liggen van de Bond van Volkstuinders (Amsterdam, Ouder-Amstel, Landsmeer, Almere) of wonen in Badhoevedorp of de gemeente Diemen. Het aantal inschrijvingen buiten deze regio is met deze beslissing aanzienlijk verminderd en daarmee is de kans van de bewoners van in en rond Amsterdam op een volkstuin een beetje verbeterd. Vanwege het hoge aantal inschrijvingen en de lagere doorstroming in het tuinenbestand is het aantal aspirant-leden toch gegroeid.

8. Communicatie

In 2021 is een belangrijke aanzet gegeven om de communicatie tussen bondsbestuur en tuinparken te verbeteren. Er wordt maandelijks een informeel Besturenoverleg (per zoom) georganiseerd waar bondsbestuur en afdelingsbesturen elkaar op de hoogte houden van de stand van zaken op belangrijke dossiers. Daarnaast worden de afdelingsbesturen regelmatig (d.w.z. minimaal 1x per maand) geïnformeerd via de Besturenbrief.

De bondsvergadering in december 2021 heeft het voorstel 'Verbetering Communicatie' aangenomen. De communicatie met de leden en bezoekers van de tuinparken wordt in 2022 verder verbeterd door het lanceren van een nieuwe website. Naast het bekende Vroegop magazine, ontvangen leden en aspirant-leden voortaan ook de Vroegop nieuwsbrief. Voor de communicatie tussen afdelingsbesturen onderling en met bondsbestuur en kantoor wordt een communicatieplatform vanuit de Bond gefaciliteerd.

9. Wijzingen statuten en reglementen

In augustus 2021 zijn alle tuinparken uitgenodigd om hun input te leveren bij 7 werksessies op het bondskantoor. In deze sessies werd geïnterviewd tegen welke problemen en vragen de afdelingsbesturen lopen bij het hanteren van de huidige statuten en reglementen. Alhoewel het niet op alle fronten een eenduidig beeld opleverde, bleek er wel een breed gedragen behoefte te zijn binnen de vereniging om de statuten en reglementen te vereenvoudigen, beter leesbaar en inzichtelijker te maken. De Bondsvergadering (december 2021) heeft daarom ook het bondsbestuur gevraagd om dit verder aan te pakken.

Een andere reden om de statuten te wijzigen is het feit dat op 1 juli 2021 de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen in werking getreden. In deze wet staan een aantal zaken die ook in de statuten van de Bond van Volkstuinders moeten worden aangepast.

10. Organisatie - Bestuur, bondcommissies en bondsbureau

Net zoals op alle tuinparken drijven ook het bondsbestuur en de bondcommissies op de vrijwillige tijd, inzet en motivatie van tuinders. Op bondsniveau kent de vereniging een aantal statutaire commissies die in 2021 verder versterkt zijn. Daarnaast heeft de vereniging een aantal betaalde medewerkers op het bondsbureau.

Bestuur Bond van Volkstuinders per 31 december 2021

Eric van der Putten	voorzitter bondsbestuur en tuinder Sloterdijkermeer
Marjo Visser	vicevoorzitter bondsbestuur en tuinder De Bretten
Theo Mondij	penningmeester bondsbestuur en tuinder Buikslotermeer
Annemieke Timmerman	secretaris a.i., portefeuillehouder Groen bondsbestuur en tuinder Wijkergouw
Marieke Schep	portefeuille communicatie in het bondsbestuur en tuinder De Bretten

Wijzigingen 2021 bestuur

Op 16 januari 2021 is een ingelaste Bondsvergadering georganiseerd waarbij het zittende bestuur (met uitzondering van de in december 2020 gekozen voorzitter) terugtrad en een interim-bestuur is gekozen na het terugtreden van het vorige bestuur. De teruggetreden bestuursleden zijn: Ralph Grevelink, Marjon Dekker, Bert Kuit, Maarten Kox en Georgine Bom.

De zeven op 16 januari 2021 gekozen bestuursleden hebben zich in ieder geval gecommitteerd om tot het einde van 2021 het bestuurslidmaatschap te vervullen. Drie bestuursleden zijn in december 2021 teruggetreden.

Maarten Otto	teruggetreden december 2021
Martel Bakker Schut	teruggetreden december 2021
Katherine Diaz	teruggetreden december 2021

Daarnaast is een nieuwe penningmeester gekozen.

Theo Mondij	gekozen december 2021
-------------	-----------------------

Statutaire bondscommissies

Financiële commissie per 31 december 2021

Joop Flier

Theo Mondij is met het aanvaarden van het penningmeesterschap teruggetreden uit de Financiële commissie. Dit betekent dat er 2 vacatures zijn.

Tuchtcommissie per 31 december 2021

Maarten Kox	voorzitter en tuinder Ons Buiten
Monique Janssen	secretaris en tuinder Waterland
Edo Polak	tuinder Eigen Hof
Jeep de Jong	tuinder Sloterdijkmeer
Georgine Bom	tuinder De Vijf Slagen
Joseff Iping	tuinder De Bongerd

Commissie van Beroep per 31 december 2021

Lieke Beijlsmit	tuinder Klein Dantzig
Gonny Hendriksen-Neijssen	tuinder De Bongerd
Carolijn Winnubst	tuinder De Bongerd

De statuten geven aan dat deze commissie minimaal uit 5 leden te bestaat; er zijn dus in ieder geval 2 vacatures voor deze commissie.

Bondsbouwcommissie per 31 december 2021

Pauline Dorhout	tuinpark Rust en Vreugd
Jos van 't Walderveen	tuinpark Kweeklust
Henk Broekhuysen	tuinpark Dijkzicht
Ben Beijaard	tuinpark Tuinwijk
Bernard Kruitwagen	tuinpark De Bongerd

Bondstuincommissie per 31 december 2021

Marjon Dekker	tuinder De Groote Braak
Bert Kuit	tuinder Eendracht
Jet Tellegen	tuinder De Molenaar

Commissie van Goede Diensten

Deze commissie is niet operationeel

Milieucommissie

Deze commissie is niet operationeel

Bonds bureau per 31 december 2021

Er zijn 7 betaalde medewerkers (5,8 fte) in dienst bij de Bond van Volkstuinders.

Afdeling Financien	2,8 fte
Afdeling Secretariaat	2,1 fte
Hoofd bondsbureau	0,9 fte

Het bondsbureau

- Draagt zorg voor de centrale ledenadministratie (inschrijven en uitschrijven van leden en aspirant-leden, inning van de contributie).
- Ondersteunt de afdelingsbesturen van de tuinparken bij een aantal praktische zaken o.a. financiële administratie en opstellen jaarrekeningen, aanvragen van vereiste vergunningen (kapvergunning, horecavergunning), afhandeling van schades, afhandeling van overdracht tuinen.
- Ondersteunt het bondsbestuur en de bondscommissies bij de uitvoering van beleid en werkzaamheden.
- Beantwoord vragen van (aspirant)leden en afdelingsbesturen.

Bond van Volkstuinders
Volendammerweg 301
1027 EA Amsterdam

020 – 613 2893
info@bondvanvolkstuinders.nl